

A GYOMAI GYERMEKEK TESTI FEJLETTSÉGE ÉS NEMI ÉRÉSE

Írta: FARKAS GYULA

(József Attila Tudományegyetem Embertani Tanszéke, Szeged)

Adatgyűjtés

Gyoma megközelítően 10,5 ezer lakosú nagyközség Békés megye ÉNy-i részén. A legutóbbi évek Békés megyei kezdeményezéseihez hasonlóan ennek a helységnek a monográfiája is elkészült, amely a régészeti, történeti,

1. táblázat

A testsúly paraméterei a gyomai gyermekeknél

Tabelle 1. Die Parameter des Körpergewichtes bei den Kindern von Gyoma

Fiúk — Knaben				Életkor (év) Alter (Jahr)	Leányok — Mädchen			
n	w	\bar{x}	s		n	w	\bar{x}	s
4	15,6—18,1	16,67	1,14	3	12	12,0—16,6	14,66	1,33
12	15,2—19,6	17,28	1,64	3,5	16	12,5—18,1	15,14	1,33
22	15,0—21,2	17,42	1,63	4	11	13,5—18,6	16,57	1,50
21	13,3—23,0	18,11	2,07	4,5	21	13,5—20,9	17,92	1,94
19	15,5—21,6	18,80	1,73	5	17	16,0—24,2	19,67	1,99
20	16,5—28,0	20,59	3,49	5,5	23	16,0—24,5	20,24	2,22
34	15,0—29,3	20,67	2,91	6	24	16,2—25,1	20,12	2,46
40	17,5—33,9	22,77	3,51	6,5	29	17,1—34,0	21,84	3,60
32	17,1—28,5	23,69	2,78	7	24	15,2—34,4	22,66	4,38
30	19,4—38,5	24,68	4,03	7,5	23	20,0—32,3	24,80	3,42
19	18,2—33,8	24,53	3,28	8	30	19,0—34,2	24,82	3,61
38	21,1—40,0	27,96	4,40	8,5	30	19,8—33,6	26,52	3,85
26	21,7—34,6	28,14	3,64	9	16	19,5—42,2	28,00	5,75
27	23,6—44,0	31,51	4,98	9,5	32	21,5—41,0	29,83	4,20
21	20,5—38,5	31,62	4,53	10	22	21,2—42,5	30,00	5,33
27	25,2—41,6	33,27	4,08	10,5	17	26,0—44,2	34,85	5,64
27	25,7—51,5	35,90	5,60	11	22	27,5—58,0	37,11	8,05
33	26,7—59,1	38,90	7,62	11,5	30	23,7—80,0	40,15	11,20
28	29,8—59,5	38,88	6,09	12	20	29,6—57,2	39,21	7,66
23	27,0—52,1	38,73	6,50	12,5	28	33,0—66,0	45,41	8,29
29	27,8—55,8	42,27	7,55	13	25	33,6—72,0	48,63	9,04
28	34,9—76,0	48,38	9,10	13,5	30	29,5—63,4	48,89	7,32
27	35,8—80,2	48,25	9,83	14	23	38,6—59,0	48,92	5,74
18	36,4—63,5	50,56	7,45	14,5	31	40,2—68,5	56,32	7,08
13	31,2—69,5	54,58	9,96	15	41	37,0—87,0	55,93	8,27
21	43,5—71,6	56,80	8,02	15,5	29	43,0—71,2	55,54	6,41
9	49,5—78,2	61,94	8,73	16	33	45,6—84,0	57,61	8,37
6	61,5—97,0	75,73	13,23	16,5	27	44,0—71,2	54,98	5,91
6	55,3—72,5	63,31	5,98	17	31	46,2—69,5	55,64	5,46
7	62,6—86,0	72,41	7,68	17,5	32	45,0—69,5	56,67	5,86
3	62,5—69,5	65,60	3,56	18	21	39,0—77,0	57,65	8,28
2	55,6—68,5	62,05	9,12	18,5	—	—	—	—

etnográfiai adatok mellett a lakosság antropológiai jellemzőit is tartalmazza. Ez utóbbi meghatározása érdekében 1974. október 22. és november 12. között a községben adatgyűjtéseket végeztünk, amely jóllehet elsősorban a felnőtt lakosságra terjedt ki, a teljesség kedvéért azonban szükségesnek tartottuk a gyermekek testfejltségére vonatkozó adatok összegyűjtését is.

Az óvodás, általános iskolás és középiskolás gyermekek közül 672 fiút és 770 leányt vontunk be a vizsgálatba, gyakorlatilag az összes óvodás és általános iskolás gyermeket. A középiskolások esetében elsősorban a fiúk létszáma rendkívül alacsony a mintában, mivel ők más iskolatípusba járnak és nagy részük nem volt bevonható a vizsgálatba.

A kutatás során a testi fejlettséget elsősorban meghatározó három fő jelleget, a testsúlyt, a testmagasságot és a normál mellkerületet mértük meg, továbbá 409 leánygyermektől kértünk felvilágosítást — tanárnők segítségé-

2. táblázat

A testmagasság paraméterei a gyomai gyermekeknél
Tabelle 2. Die Parameter der Körperhöhe bei den Kindern von Gyoma

Fiúk — Knaben				Életkor (év) Alter (Jahr)	Leányok — Mädchen			
n	w	\bar{x}	s		n	w	\bar{x}	s
4	95,5—99,5	97,05	1,71	3	12	87,6—104,5	94,93	4,61
12	95,5—106,8	101,34	3,27	3,5	16	91,2—104,9	97,10	3,65
22	97,8—111,0	103,36	3,79	4	11	96,6—107,3	100,29	3,47
21	96,2—114,6	104,74	4,03	4,5	21	97,0—114,6	104,65	4,59
19	102,6—114,4	108,86	3,74	5	17	98,3—114,0	108,67	4,43
20	104,3—124,8	112,04	5,63	5,5	23	101,9—120,7	111,72	4,45
34	101,7—128,8	114,35	5,27	6	24	107,2—123,6	113,75	4,39
40	105,5—129,4	118,70	5,34	6,5	29	107,0—130,5	117,67	5,31
32	108,8—130,2	119,35	4,92	7	24	105,4—130,7	119,85	5,89
30	116,7—133,8	123,62	4,64	7,5	23	117,4—135,1	125,01	4,93
19	112,8—133,7	125,78	5,34	8	30	115,9—137,2	125,57	4,92
38	117,5—142,0	128,55	5,81	8,5	30	116,8—138,2	128,33	5,19
26	125,0—141,0	131,38	4,06	9	16	117,5—146,9	131,19	7,97
27	125,8—145,2	135,94	5,46	9,5	32	122,1—166,6	135,35	7,94
21	123,8—149,8	137,00	6,53	10	22	120,5—143,6	135,37	6,21
27	128,9—147,0	138,87	3,68	10,5	17	127,7—151,0	141,17	6,36
27	130,9—155,3	143,02	6,61	11	22	130,0—165,3	143,27	7,86
33	133,7—154,6	145,73	5,34	11,5	30	126,5—162,4	147,74	9,18
28	137,8—157,3	146,28	6,23	12	20	137,5—159,1	147,05	7,10
23	133,8—164,4	147,11	6,59	12,5	28	143,8—169,9	151,81	5,72
29	131,9—163,1	151,65	7,64	13	25	137,3—173,6	154,66	8,25
28	146,9—173,6	158,98	7,82	13,5	30	137,4—169,8	157,55	6,77
27	145,5—176,6	159,41	8,93	14	23	145,5—168,2	157,73	4,62
18	152,3—179,3	162,63	7,81	14,5	31	143,7—167,2	159,17	4,52
13	136,4—178,8	167,14	11,93	15	41	149,4—171,4	160,73	5,29
21	153,7—182,4	168,40	7,56	15,5	29	146,8—171,9	159,92	5,20
9	159,2—177,5	171,10	5,59	16	33	150,2—172,9	162,15	4,86
6	158,3—179,5	170,20	6,87	16,5	27	149,2—171,4	160,92	5,44
6	167,0—176,3	171,55	3,76	17	31	148,9—172,0	159,92	5,63
7	173,7—181,8	178,34	2,98	17,5	32	148,4—172,1	160,55	6,42
3	168,5—179,9	174,86	5,81	18	21	147,1—173,2	160,23	6,19
2	164,0—169,2	166,60	3,67	18,5	—	—	—	—

gével — a menarchekorra vonatkozóan. Méréseinket *Martin* előírásai szerint, a testsúlyt — objektív nehézségek miatt — rugós személymérlegen mértük. A gyermekek a vizsgálatkor tornaruhában voltak.

A kapott statisztikai anyagot elektronikus számítógépen értékeltük ki. A program összeállításáért és a számítások elvégzéséért ezúton is köszönetünket fejezzük ki *dr. Hunya Péter* tudományos munkatársnak.

Eredményeinket nemek és fél éves korcsoportok szerint a három testi jelleg esetében táblázatokban foglaltuk össze (1.—3. táblázat). Az első vérzés gyakoriságának megoszlásáról a 4. táblázat tájékoztat. Az 5. táblázatban a menarchemedián kiszámításának metodikáját mutatjuk be. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az alkalmazott módszer, amely a regressziós egyenes egyenletének megoldásán alapul, elegendő biztonsággal adja meg a medián

3. táblázat

A normál mellkerület paraméterei a gyomai gyermekeknél

Table 3. Die Parameter des Brustkorbumfanges bei den Kindern von Gyoma

Fiúk — Knaben				Életkor (év) Alter (Jahr)	Leányok — Mädchen			
n	w	\bar{x}	s		n	w	\bar{x}	s
4	52,0—56,4	53,67	2,01	3	12	45,3—52,5	49,84	1,93
12	44,9—55,5	51,78	2,89	3,5	16	46,8—53,2	50,08	1,77
22	48,8—58,0	52,84	2,32	4	11	48,6—54,2	51,44	2,02
21	51,2—58,5	53,91	1,87	4,5	21	49,5—56,4	52,90	2,20
19	52,2—56,8	54,38	1,39	5	17	51,6—60,5	54,40	2,24
20	50,8—64,1	55,41	3,14	5,5	23	51,1—60,0	54,89	2,41
34	50,9—61,5	55,29	2,59	6	24	50,7—60,5	54,21	2,57
40	52,6—69,3	57,52	3,01	6,5	29	50,0—63,2	55,16	2,68
32	53,1—65,6	57,55	2,86	7	24	51,2—65,9	56,12	3,80
30	53,2—69,1	59,02	3,37	7,5	23	53,0—63,5	57,64	3,46
19	54,2—65,6	58,82	3,00	8	30	51,8—67,2	57,73	3,33
38	53,8—68,5	61,06	3,24	8,5	30	55,0—65,2	59,13	3,14
26	56,7—66,7	61,40	2,96	9	16	53,5—75,0	60,28	5,67
27	58,0—72,5	63,86	3,71	9,5	32	55,4—69,7	61,22	3,54
21	55,3—71,2	63,90	3,62	10	22	57,0—75,5	62,15	4,78
27	61,8—73,1	65,47	2,77	10,5	17	56,7—74,9	64,90	5,61
27	59,1—74,8	67,56	3,40	11	22	59,2—85,2	67,28	7,37
33	62,1—87,1	69,16	5,54	11,5	30	59,6—99,2	69,75	8,34
28	61,0—81,0	69,12	4,22	12	20	60,5—81,0	69,50	6,04
23	59,1—78,9	69,28	4,93	12,5	28	63,5—86,0	74,01	6,03
29	61,8—82,0	71,75	5,08	13	25	64,6—91,9	77,02	6,97
28	63,7—98,0	74,64	6,94	13,5	30	55,0—91,1	76,02	8,63
27	67,5—98,1	76,79	6,68	14	23	61,6—88,5	77,07	7,09
18	65,1—86,1	76,97	5,57	14,5	31	73,3—97,6	83,39	5,30
13	65,8—89,1	80,93	6,87	15	41	59,8—106,5	81,72	6,81
21	73,1—94,5	82,96	5,54	15,5	29	75,0—96,8	83,16	4,79
9	77,5—96,2	86,33	6,15	16	33	74,8—106,7	84,34	7,64
6	85,5—108,6	95,45	9,10	16,5	27	68,2—97,2	83,00	6,10
6	80,0—94,5	87,18	4,87	17	31	76,2—92,2	82,74	3,63
7	83,1—98,5	91,48	4,92	17,5	32	77,3—94,7	84,82	4,89
3	88,6—92,3	90,70	1,89	18	21	73,6—102,9	85,98	6,32
2	90,7—92,2	91,45	1,06	18,5	—	—	—	—

4. táblázat

Az első vérzés (menarche) megjelenésének gyakorisága a gyomai leányoknál
 Tabelle 4. Die Häufigkeit des Auftreten der Menarche bei den Mädchen von Gyoma

Korcsoport Alters- gruppe	Összes eset Alle Fälle	Ebből menstruál Menstruierende		A menstruálók százalékának probitja Probit des Prozents der Menstruierenden
		Eset Fall	Százalék Perzent	
x	n	r	%	P
10	7	—	—	—
10,5	6	—	—	—
11	11	1	9,1	3,66
11,5	25	4	16,0	4,01
12	19	2	10,5	3,75
12,5	25	12	48,0	4,95
13	28	21	75,0	5,67
13,5	31	19	61,3	5,29
14	23	19	82,6	5,94
14,5	32	29	90,6	6,32
15	37	36	97,3	6,93
15,5	27	27	100,0	—
16	30	30	100,0	—
16,5	23	23	100,0	—
17	33	33	100,0	—
17,5	29	29	100,0	—
18	22	22	100,0	—
18,5	1	1	100,0	—
	409	308		

értékét (FARKAS—HUNYA kézirat). Ez jogosított fel bennünket arra, hogy a bonyolultabb eljárást igénylő grafikus probit analízis helyett ezt a módszert válasszuk. Végül a 6. táblázatban a menarche-hónap és születési-hónap koincidenciájának összefüggését mutatjuk be.

Eredmények

A vizsgálati eredmények értékelése előtt feltétlenül meg kell említeni, hogy Gyomát csupán pár száz méter választja el az etnikai szempontból teljesen eltérő szomszédos Endrőd helységtől, valamint azt a tényt, hogy a község a Budapestet Békéscsabával összekötő vasúti fővonal mellett terül el. Ez etnikai szempontból különleges helyet kölcsönöz a községnek. Azt mondhatjuk, hogy a mai gyomai lakosság jelentős része más településekből (Endrőd, Kőrösladány stb.) származik. Az iskolás gyermekek, különösen a középiskolások és szakközépiskolások szintén más vidékekről járnak be Gyomára iskolába. A kevert lakosság tehát embertani szempontból egy nagyobb település lakosaihoz nagyon hasonló képet, heterogenitást mutat. Ennek megfelelően a kapott eredmények elsősorban nem annyira a gyomai, mint inkább a Békés megyei gyermekek jellemzőiként foghatók fel.

5. táblázat

A menarche-medián kiszámításához felhasznált értékek

Tabelle 5. Die zu der Ausrechnung der Menarche-Mediane benutzten Werte

Sorszám Serienzahl	Életkor Alter	Empirikus probit Empirische Probit		
i	x_i	y_i	x_i^2	$x_i \cdot y_i$
1	11	3,66	121,00	40,260
2	11,5	4,01	132,25	46,115
3	12	3,75	144,00	45,000
4	12,5	4,95	156,25	61,875
5	13	5,67	169,00	73,710
6	13,5	5,29	182,25	71,415
7	14	5,94	196,00	83,160
8	14,5	6,32	210,25	91,640
9	15	6,93	225,00	103,950
n=9	117,0	46,52	1536,00	617,125

$$M_e = \frac{5 - a}{b}$$

$$b = \frac{n \cdot \Sigma x_i \cdot y_i - \Sigma y_i \cdot \Sigma x_i}{n \cdot \Sigma x_i^2 - \Sigma x_i \cdot \Sigma x_i} = \frac{9 \cdot 617,125 - 46,52 \cdot 117}{9 \cdot 1536 - 117 \cdot 117} = 0,824$$

$$a = \frac{\Sigma y_i - b \cdot \Sigma x_i}{n} = \frac{46,52 - 0,824 \cdot 117}{9} = -5,543$$

$$M_e = \frac{5 + 5,543}{0,824} = 12,79$$

E megállapításunkat támasztja alá az a megfigyelés, hogy a *menarchemedián* értéke rendkívül alacsony ($M_e = 12,79$ év), ami jelentősen különbözik az 1963-ban közölt (BORTYÁN et al. 1963) országos mediántól, jelentősen eltér a nagy anyagon megállapított dunántúli mediántól (EIBEN 1968), viszont nagyon megközelíti az 1959–1960-as évek budapesti, debreceni, szegedi és Nógrád megyei értékeket. Úgy tűnik tehát, hogy továbbra is helytálló az a megállapítás, amely szerint a szexuális éréssel kapcsolatban ma is érvényre jut az akceleráció, mint ahogyan arra EIBEN éppen ilyen jellegű munkával kapcsolatban korábban rámutatott (EIBEN 1972).

Más kérdés a születési-hónap és menarche-hónap incidenciájának problémája. Nyugat-magyarországi anyagon alapos felmérés alapján úgy tűnt, hogy a két jelenség között összefüggés van (EIBEN—BODZSÁR 1970). Ezt teljesen hasonló metodikával értékelt kisebb délalföldi mintákon nem tapasztaltuk (FARKAS 1971). A gyomai leányoknál — jóllehet ilyen számításokat ebben az esetben nem végeztünk — mégis úgy tűnik, hogy a incidencia megléte mellett kell döntenünk, hiszen a 39 egybeeső eset, amely a várható 8,33%-nál jóval magasabb, 13% körüli értéket képvisel, ezt látszik igazolni.

Ugyancsak meglepő a menarche megjelenésének évszakonkénti ingadozása is a gyomai leányoknál. Mint ahogyan arra egyik korábbi közleményünk-

A menarche-hónap és a születési hónap
Tabelle 6. Die Koinzidenz des Menarche-Monats und

			Menarche - hónap						
			Tavaszi - Frühling			Nyári - Sommer			
			III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Születési hónap - Geburtsmonat	Tavaszi Frühling	III.	1	4	—	2	6	7	
		IV.	—	7	3	2	—	3	
		V.	1	—	4	1	1	1	
	Nyári Sommer	VI.	1	2	2	6	—	2	
		VII.	2	1	—	4	3	4	
		VIII.	2	—	3	7	2	3	
	Őszi Herbst	IX.	2	1	1	3	5	7	
		X.	2	1	2	2	1	3	
		XI.	4	2	1	2	1	1	
	Téli Winter	XII.	1	4	1	—	2	—	
		I.	2	2	1	2	2	3	
		II.	2	3	—	2	3	1	
	Együtt Zusammen			20	27	18	33	26	35
				6,7%	9,0%	6,0%	11,0%	8,7%	11,7%
				65 21,7%			94 31,3%		

ben rámutattunk (FARKAS 1962), a Csongrád megyei leányoknál a jelenség fellépése 39,5%-ban a téli időszakban következik be, a gyomai leányoknál viszont a legnagyobb gyakoriság éppen a nyári hónapokra esik. Érdeemes lenne megvizsgálni, hogy nincsen-e összefüggésben ez a jelenség a gyomai melegvíz-forrással, melyet mint termálfürdőt hasznosítanak.

A testfejlétségi adatokat természetesen nagyon nehéz összevetni bármilyen kontroll táblázattal. Elsősorban azért, mert a magasabb korcsoportokba tartozó fiúk száma csekély. Összehasonlításként elsősorban a legújabb budapesti adatok kínálóznak (EIBEN et al. 1971).

Az aritmetikai átlagok összehasonlítása alapján kitűnik, hogy a gyomai gyermekek *testsúlya* elsősorban az óvodáskorban, a 3–5,5 éves között meghaladja a budapesti hasonló korú és nemű gyermekek testsúlyát. Érdekes módon ugyanez tapasztalható a 15–16 éves fiúknál és a 11, 13, 15–18 éves leányoknál is. A többi korcsoportban a budapesti átlag alatt marad a testsúly értéke. A különbség azonban nem nagymértékű, megközelítőleg 1 kg körül van, ami viszont még a fejlettségi zónán belül helyezkedik el.

Testmagasságban a 3–4 éves, 11 és 15 éves fiúk, valamint a 3, 15–16 éves leányok átlagai nagyobbak a budapesti adatoknál, a különbség azonban itt sem nagymértékű.

egybeesése a gyomai leányoknál

Geburtsmonats bei den Mädchen von Gyoma

Menarchemonat						Együtt Zusammen		
Ősz — Herbst			Tél — Winter					
IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.			
4	2	2	2	2	3	35	11,7%	75 25,0%
3	2	1	3	3	—	27	9,0%	
3	—	—	—	2	—	13	4,3%	
5	2	2	—	2	—	24	8,0%	74 24,7%
2	1	—	—	1	1	19	6,3%	
3	1	4	2	3	1	31	10,3%	
4	3	2	3	6	1	38	12,7%	90 30,0%
4	1	—	2	2	4	24	8,0%	
1	3	4	2	6	1	28	9,3%	
3	5	2	1	4	2	25	8,3%	61 20,3%
—	1	—	1	2	3	19	6,3%	
2	1	—	—	1	2	17	5,7%	
34	22	17	16	34	18	300		
11,3%	7,3%	5,7%	5,3%	11,3%	6,0%			
73 24,3%			68 22,7%					

Sokkal nagyobb eltérést tapasztalunk a *mellkerületnél*. A budapesti átlagértékek általában 2–3 cm-rel nagyobbak. Feltűnő azonban, hogy a gyomai leányok mellkerülete 13–18 évek között meghaladja a budapesti leányokét.

Összegezve megállapítható, hogy a gyomai gyermekek testi fejlettsége jónak mondható; a testméretek átlagainál náluk is megmutatkozik az a csekély lemaradás, melyet minden vidéki gyermekpopulációnál megtalálhatunk a városi gyermekekkel szemben.

Ez a minta természetesen nem adhat alapot távolabbi következtetések levonására. Arra azonban figyelmeztet, hogy a gyermekek testi fejlettségének ellenőrzése, újabb normaértékek kiszámítása — legalább tízévenként — szükséges és indokolt. Ennek megalkotása csakis országos jellegű vizsgálattal oldható meg, ahol kevesebb testméret megállapításával, elektronikus számítógépek alkalmazásával aránylag rövid idő alatt lehetne olyan adatokat összegyűjteni, amelyek valóban reprezentálnák a magyar gyermekek testi fejlettségének értékeit. Ugyanez vonatkozik a menarchemedián megállapítására is, mert úgy tűnik, hogy még kisebb helységek esetében is jelentős eltérések tapasztalhatók a megszokott és várt eredményekhez viszonyítva. Bármennyire egyszerű és problémamentes témának is tűnik ez olykor még a szűkebb szakörök számára is, még ma is élő probléma, és az is marad mindaddig, amíg

a gyermekek növekedését számtalan tényező befolyásolhatja, és amíg a szülők és kutatók felelősséget éreznek az új generáció fejlődéséért.

IRODALOM

- BOTTYÁN, O.—DEZSŐ, GY.—EIBEN, O.—FARKAS, GY.—RAJKAI, T.—THOMA, A.—VÉLI, GY. (1963): Age at menarche in Hungarian girls. — *Ann. Hist.-nat. Mus. Nat. Hung.* 55; 561—572.
- EIBEN, O. (1968): Das Menarchealter der Mädchen in Westungarn. — *Z. Morph. Anthrop.* 59; 273—292.
- (1972): Genetische und demographische Faktoren und Menarchealter. — *Anthrop. Anz.* 33; 205—212.
- EIBEN, O.—BODZSÁR, É. (1970): A menarche-hónap és a születési hónap egybeesése egy nyugat-magyarországi mintában (The coincidence of the month of menarche and the month of birth in a sample from West-Hungary.) — *Anthrop. Közl.* 14; 169—180.
- EIBEN, O.—HEGEDÜS, GY.—BÁNHEGYI, M.—KIS, K.—MONDA, M.—TASNÁDI, I. (1971): Budapesti óvodások és iskolások testi fejlettsége (1968—1969). (Growth and development of Budapest kindergarten and school children, 1968—1969.) — Budapest, 99 old.
- FARKAS, GY. (1962): Az első havi vérzés (menarche) ideje Csongrád megyei leányoknál (The time of the first menstruation with the girls in county Csongrád). — *Anthrop. Közl.* 6; 83—105.
- (1971): Problem of estimating the coincidence of the month of menarche and the month of birth. — *Acta Biol. Szeged.* 17; 185—193.
- FARKAS, GY.—HUNYA, P. (kézirat): Antropológiai praktikum, III. Biometriai eljárások. Szeged.

DIE KÖRPERLICHE ENTWICKLUNG UND SEXUELLE REIFUNG DER KINDER IN GYOMA (UNGARN)

von GY. FARKAS
(Zusammenfassung)

Der Verfasser untersuchte in Gyoma (Ungarn, im Komitat Békés) 1974 vom anthropologischen Standpunkt aus 672 Knaben und 770 Mädchen im Alter von 3 bis 18,5 Jahren. Er berichtet in der vorliegenden Mitteilung über die Ergebnisse betreffs des Körpergewichts, der Körperhöhe, des normalen Brustumfanges und der Menarche.

Die Ergebnisse, die Ähnlichkeit mit denen der Kinder in großen ungarischen Städten aufweisen, zeugen dafür, daß sich die Knaben und Mädchen in Gyoma gut entwickelt haben.

Die Angaben stammen aus einer Querschnittsuntersuchung.

A szerző címe: DR. FARKAS GYULA

Ansch. d. Verf.: 6701 Szeged, Táncsics u. 2.
JATE Embertani Tanszéke